

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи

Андрій КИРИЧЕНКО

серпень 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ТОРГОВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ

спеціальність D7 Торгівля
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Підприємництво, торгівля та логістика
(шифр і назва напрямку підготовки)

факультет економічний
(назва факультету)

2025-2026 навчальний рік

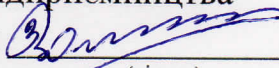
Розробники: ЖОВНОВАЧ Руслана Іванівна, професор кафедри маркетингу та економічної теорії, доктор економічних наук, професор;

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економіки підприємництва та готельно-ресторанної справи

Протокол №1 від “27” серпня 2025 року

Завідувач кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи

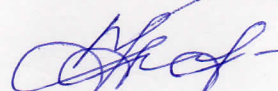

(підпис)

Володимир ЗАЙЧЕНКО

(прізвище та ініціали)

Декан факультету економічний

(підпис)

Наталія ШАЛІМОВА

(прізвище та ініціали)

©Жовновач Р.І., 2025 рік

©ЦНТУ, 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право» (шифр і назва)	Спеціальної (фахової) підготовки	
Загальна кількість годин – 150	Спеціальність: D7 «Торгівля» Освітньо-професійна програма: «Підприємництво, торгівля та логістика»	Рік підготовки	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин навчання: аудиторних 4 самостійної роботи студента 5,4	Освітній рівень: другий (магістерський)	Лекції	
		32 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	2 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		86 год.	144 год.
		Вид контролю:	
		залік	залік

Мова навчання українська

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – забезпечення базової підготовки здобувачів вищої освіти в галузі економічної безпеки, формування комплексу знань про використання теоретико-методичних основ оцінки та аналізу стану економічної безпеки підприємства для формування навичок розробки практичних рекомендацій щодо зниження ризиків торговельного підприємства та розробки антикризових заходів.

Завдання дисципліни:

- формування компетентностей, важливих для особистісного розвитку фахівців та їх конкурентоспроможності на сучасному ринку праці;
- освоєння методів та інструментарію проводити оцінку та аналіз стану економічної безпеки та ризиків торговельного підприємництва;
- набуття навичок розробки комплексу рекомендацій для зниження ризиків торговельного підприємства та розробки антикризових заходів;
- оволодіння навичками виявляти стимулюючи або загрожуючи фактори; оцінювати ризики та ймовірності банкрутства підприємства.

Передумови для вивчення дисципліни (структурно-логічна схема підготовки фахівця): засвоєння знань за програмою вступного фахового випробування по спеціальності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Інтегральну компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

Загальні компетентності

- ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.
- СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

СК 7. Здатність до прийняття оптимальних рішень, в тому числі на основі логістичних підходів, з метою підвищення та/або підтримання рівня конкурентоспроможності суб'єктів підприємницької і торговельної діяльності в умовах ризиків та невизначеності ринкового середовища.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

ПРН 5. Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі.

ПРН 6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.

ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

ПРН 10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.

ПРН 14. Формувати і реалізовувати заходи щодо забезпечення стратегічного розвитку, економічної безпеки та конкурентоспроможності суб'єкта господарювання.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи економічної безпеки

Сутність та зміст економічної безпеки розглядається через: Визначення економічної безпеки підприємства. Рівні економічної безпеки (національний, регіональний, галузевий, підприємства). Основні функції та завдання економічної безпеки. Принципи формування системи економічної безпеки. Взаємозв'язок економічної безпеки з іншими видами безпеки (фінансова, інформаційна, кадрова тощо). Загрози та небезпеки економічної безпеки. Класифікація загроз за походженням (зовнішні/внутрішні). Класифікація загроз за сферами виникнення (фінансові, виробничі, маркетингові, інноваційні, інформаційні). Деструктивний вплив загроз на функціонування підприємства. Механізми виявлення та ідентифікації загроз. Оцінка рівня небезпеки загроз. Показники та критерії оцінки економічної безпеки. Система показників фінансової стійкості (платоспроможність, ліквідність). Показники ефективності виробництва та реалізації продукції. Показники інноваційної активності та конкурентоспроможності. Кадрові показники та рівень

соціальної захищеності. Застосування інтегральних показників для комплексної оцінки. Визначення граничних значень та зони безпеки. Види економічної безпеки підприємства: фінансова безпека (оптимізація грошових потоків, управління боргами), виробнича безпека (технологічна ефективність, якість продукції), інноваційна безпека (захист інтелектуальної власності, розвиток R&D), маркетингова безпека (позиція на ринку, репутація), кадрова безпека (захист персоналу, збереження ключових спеціалістів), інформаційна безпека (захист даних, кібербезпека). Законодавчо-нормативна база регулювання економічної діяльності. Державні програми підтримки та розвитку підприємництва. Фіскальна та монетарна політика, що впливає на бізнес-середовище. Історичний аспект та еволюція концепції економічної безпеки: Розвиток поглядів на економічну безпеку в різні історичні періоди.

Тема 2. Система управління економічною безпекою підприємства

Цілі та завдання системи управління економічною безпекою: Визначення стратегічних та тактичних цілей системи. Забезпечення стабільного функціонування та розвитку підприємства. Мінімізація негативного впливу загроз. Оптимізація використання ресурсів безпеки. Підвищення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості. Формування культури економічної безпеки в організації. Принципи побудови ефективної системи управління: Комплексність та системність підходу. Безперервність та динамічність функціонування. Превентивність та адаптивність. Економічна доцільність та ефективність. Відповідальність та підзвітність. Принцип єдності та взаємодії всіх підрозділів. Організаційна структура системи управління економічною безпекою. Функції та етапи процесу управління економічною безпекою. Діагностика та моніторинг стану економічної безпеки. Планування заходів із забезпечення безпеки (стратегічне, тактичне). Організація виконання запланованих заходів. Контроль та оцінка ефективності системи. Регулювання та коригування системи. Прогнозування майбутніх загроз та розробка сценаріїв реагування. Інструменти та механізми забезпечення економічної безпеки: правові (договори, внутрішні положення), організаційні (розробка регламентів, інструкцій), економічні (система стимулювання, фінансовий аналіз). технічні (системи безпеки, інформаційні технології), психологічні (формування лояльності персоналу), інформаційні (системи моніторингу ринку, конкурентної розвідки). Взаємозв'язок системи управління економічною безпекою зі стратегією підприємства, зокрема стратегічне планування заходів з мінімізації загроз.

Тема 3. Специфіка економічної безпеки торговельного підприємства та система її забезпечення

Особливості діяльності торговельних підприємств, що впливають на їх безпеку. Класифікація загроз економічній безпеці в торгівлі (зовнішні та внутрішні). Взаємозв'язок економічної безпеки з іншими видами безпеки (кадрова, інформаційна, фізична). Організаційна структура системи безпеки. Інструменти та методи забезпечення безпеки: - Фінансові: внутрішній аудит, фінансовий контроль, управління грошовими потоками. - Кадрові: перевірка персоналу, розробка посадових інструкцій, навчання. - Інформаційні: захист комерційної таємниці, антивірусний захист, контроль доступу до даних. - Правові: договірна робота, захист прав інтелектуальної власності. Гнучкість у прийнятті рішень щодо заходів безпеки. Обмеженість ресурсів для реалізації повноцінної системи безпеки. Специфіка взаємодії з державними контролюючими органами. Економічна безпека малих та середніх підприємств: Висока чутливість до змін зовнішнього середовища. Обмеженість фінансових, кадрових та інформаційних ресурсів. Залежність від ключових постачальників та споживачів. Акцент на превентивних заходах та швидкій адаптації. Сфера послуг (ризик репутації, залежність від людського фактора, інформаційна безпека),

Тема 4. Система управління ризиками в торговельному підприємстві

Концепція та класифікація ризиків. Класифікація ризиків за джерелом виникнення (зовнішні, внутрішні), за видами фінансові, маркетингові, операційні, правові). Систематизація ризиків за можливими наслідками. Поняття допустимого, критичного та катастрофічного ризику. Взаємозв'язок ризиків з невизначеністю. Етапи процесу управління ризиками: ідентифікація ризиків, аналіз ризиків, оцінка ризиків, розробка стратегій управління ризиками (уникнення, зменшення, передача, прийняття) та методів реагування на ризики, моніторинг та контроль ризиків, документування та звітність. Методи ідентифікації та аналізу ризиків: якісного аналізу (експертні оцінки, SWOT-аналіз, Дельфі, мозковий штурм), кількісного аналізу (статистичні, метод аналогій, дерево рішень, імітаційне моделювання, метод Монте-Карло), аналіз чутливості та сценарний аналіз. Стратегії та методи реагування на ризики. Інструменти та механізми управління ризиками: страхування (майнове, фінансове, відповідальності), хеджування (фінансові інструменти для захисту від цінових коливань), формування резервів та фондів, диверсифікація діяльності, портфеля інвестицій, розробка внутрішніх положень та політик, застосування інформаційних систем управління ризиками. Впровадження системи управління ризиками на підприємстві.

Тема 5. Методичне забезпечення оцінювально-аналітичної системи економічної безпеки

Принципи побудови оцінювально-аналітичної системи (комплексність та багатомірність оцінки, динамічність та безперервність моніторингу, адекватність та об'єктивність показників, прозорість та доступність інформації, своєчасність та прогностичний характер, взаємозв'язок з системою стратегічного управління.) Джерела інформації для оцінки економічної безпеки (результати внутрішніх аудитів та перевірок, зовнішні аналітичні звіти та дослідження тощо) Методичні підходи до оцінки фінансової складової економічної безпеки. Аналіз показників платоспроможності та ліквідності. Оцінка фінансової стійкості та автономії. Аналіз ділової активності та рентабельності. Використання Z-рахунку Альтмана та інших моделей прогнозування банкрутства. Оцінка грошових потоків та управління оборотним капіталом. Бенчмаркінг фінансових показників з конкурентами.

Тема 6. Практичні заходи з управління ризиками та підвищення економічної безпеки

Аналіз фінансового стану підприємства (аналіз фінансових коефіцієнтів аналіз грошових потоків, структурний аналіз балансу тощо) для виявлення ризиків. Використання сучасних технологій (систем відеоспостереження, програмного забезпечення для обліку, системи контролю та управління доступом, системи кібербезпеки). Розробка та впровадження внутрішніх нормативних документів (політик, процедур, Кодекс етики). Взаємодія з правоохоронними органами та іншими зовнішніми структурами (взаємодія з банківськими установами, співпраця з охоронними агентствами, юридична підтримка).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо -го	у тому числі					усь о-го	у тому числі				
		л	П	ла б.	ін д.	с. р.		л	П	ла б.	ін д.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Теоретичні основи економічної безпеки	22	4	4			14		1				24
Тема 2. Система управління економічною безпекою підприємства	26	6	6			14		1				24
Тема 3. Специфіка	26	6	6			14		1				24

економічної безпеки торговельного підприємства та система її забезпечення												
Тема 4. Система управління ризиками в торговельному підприємстві	26	6	6			14		1				24
Тема 5. Методичне забезпечення оцінювально- аналітичної системи економічної безпеки	28	6	6			16			1			24
Тема 6. Практичні заходи з управління ризиками та підвищення економічної безпеки	22	4	4			14			1			24
Усього годин	150	32	32			86		4	2			144

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Теоретичні основи економічної безпеки	4
2	Тема 2. Система управління економічною безпекою підприємства	6
3	Тема 3. Специфіка економічної безпеки торговельного підприємства та система її забезпечення	6
4	Тема 4. Система управління ризиками в торговельному підприємстві	6
5	Тема 5. Методичне забезпечення оцінювально-аналітичної системи економічної безпеки	6
6	Тема 6. Практичні заходи з управління ризиками та підвищення економічної безпеки	4
...		32

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Теоретичні основи економічної безпеки	12
2	Тема 2. Система управління економічною безпекою підприємства	12
3	Тема 3. Специфіка економічної безпеки торговельного підприємства та система її забезпечення	12
4	Тема 4. Система управління ризиками в торговельному підприємстві	12
5	Тема 5. Методичне забезпечення оцінювально-аналітичної системи економічної безпеки	16
6	Тема 6. Практичні заходи з управління ризиками та підвищення економічної безпеки	12
	Разом	86

7. Індивідуальні завдання

При вивченні дисципліни «Економічна безпека та управління ризиками в торговельному підприємстві» здобувачам пропонується виконувати наступні індивідуальні завдання: - розв'язування кейсів, ситуаційних завдань з теми; проведення аналітичного (критичного) огляду літературних джерел та наукових статей за тематикою дисципліни; виконання творчих завдань (складення кросворду, ребусу, гри оперативного менеджменту за тематикою дисципліни).

Теми індивідуальних завдань:

1. Особливості діяльності торговельних підприємств, що впливають на їх безпеку.
2. Стратегія і тактика забезпечення економічної безпеки підприємства.
3. Взаємозв'язок категорій «економічна безпека підприємства» та «ризик».
4. Роль і значення економічної безпеки підприємства в сучасних умовах розвитку економіки України.
5. Стратегічне та інноваційне забезпечення системи управління економічною безпекою підприємства.
6. Основні концептуальні положення управління економічною безпекою підприємства.
7. Фактори, які впливають на стан економічної безпеки підприємства.
8. Основні відмінності використання статичних та динамічних економіко-математичних моделей для оцінювання економічної безпеки підприємства.
9. Основні етапи методичного підходу до визначення рівня економічної безпеки України.
10. Відмінність індикаторів та критеріїв економічної безпеки на макро – рівні.

11. Відмінності між службою безпеки підприємства та службою його економічної безпеки.
12. Основні відмінності між показниками та індикаторами економічної безпеки підприємства.
13. Основні відмінності при використанні методів експертного оцінювання та економіко-математичних методів при проведенні оцінки рівня економічної безпеки підприємства.
14. Основні, для підприємства, принципи побудови системи економічної безпеки
15. Головні функції служби економічної безпеки підприємства.
16. Основні елементи організаційної структури щодо забезпечення економічної безпеки підприємства.
17. Принципи створення раціонального потоку інформації про економічну безпеку підприємства.
18. Інтеграція підходів та методів до оцінки економічної безпеки підприємства.
19. Особливості використання факторного, кластерного аналізу та побудови багатоваріантного нейронного перцептрона при оцінюванні економічної безпеки підприємства.
20. Основні підходи до визначення економічної безпеки підприємства.
21. Основні відмінності кадрової та інтелектуальної складових економічної безпеки підприємства.
22. Особливості оцінювання ймовірності банкрутства підприємства.
23. Взаємозв'язок економічної безпеки з іншими видами безпеки (кадрова, інформаційна, фізична).
24. Класифікація загроз економічній безпеці в торгівлі (зовнішні та внутрішні).
25. Особливості діяльності торговельних підприємств, що впливають на їх безпеку.
26. Роль держави у забезпеченні економічної безпеки підприємства.
27. Світовий досвід забезпечення економічної безпеки підприємства
28. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи управління економічною безпекою підприємства
29. Технологія моделювання стану економічної безпеки підприємства
30. Структуризація ризику, мети і завдань управління інноваційними проектами
31. Теоретичні засади ризик-менеджменту на підставі розробки механізму управління ризиками інноваційної діяльності підприємств.
32. Відмінність понять "ризик" і "невизначеність"
33. Функції ризик-менеджменту та їх характеристики.
34. Вплив глобалізаційних процесів на зміни в концепції економічної безпеки.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни «Економічна безпека та управління ризиками в торговельному підприємстві» застосовуються наступні методи:

- словесні (лекції, бесіди);
- наочні, під час лекцій (інформаційних, аналітичних, проблемних) та практичних занять, в тому числі з використанням мультимедійного забезпечення;
- практичні, під час виконання практичних робіт, задач, вправ;
- інтерактивні методи навчання під час проведення опитування, аналізу практичних ситуацій, дискусії, мозкового штурму, ділових ігор, розгляду кейс стаді;
- інноваційні, зокрема проєктно-дослідницький метод; інтегровані методи. Застосовуються наступні інформаційно-комунікаційні технології та діджитал-інструменти: цифрові інструменти Google, програмні продукти від Microsoft, програмне забезпечення для проведення різних видів робіт: Kahoot, Trello, Canva;
- методи дистанційного навчання за допомогою платформ: Moodle та Zoom.

9. Критерії та засоби оцінювання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Форма підсумкового контролю: залік.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, тестовий контроль.

Оцінку підсумкового семестрового контролю у формі заліку становить сума балів за результатами поточного контролю, рубіжних контролів та балів, набраних здобувачем вищої освіти при складанні семестрового заліку.

По поточному контролю здобувач має можливість отримати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, участі в лекційних дискусіях, тестування, підготовки доповіді-презентації та індивідуальних завдань.

Результати навчання, набуті шляхом неформальної, інформальної освіти зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральньоукраїнському національному технічному університеті.

Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший модуль – 50 балів, другий модуль – 50 балів. Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

Для переведу підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, вираженої у балах, у семестрову оцінку за національною шкалою та в залікову оцінку за шкалою ЄКТС використовується шкала.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Азаренкова Г.М. Аналіз моделювання і управління ризиком (в схемах та прикладах): навч. посіб. Львів: Новий Світ – 2000, 2023. 240 с. ЦНТУ. Читальний зал №2. [330.131.7(075.8)/A35]
2. Артими-Дрогомирецька З. Б., Негрей М. В. Економічний ризик: навч. посіб. Львів: Магнолія 2006, 2024. 318 с. ЦНТУ. Читальний зал №2. [330.131.7(075.8)/A86]
3. Васильців Т.Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: Монографія. Львів: Арал, 2008. 384с.
4. Вітлінський В.В., Великоіваненко Г.І. Ризикологія в економіці та підприємстві: Монографія. К.: КНЕУ, 2004. 480 с.
5. Внукова Н.М., Смоляк В.А. Економічна оцінка ризику діяльності підприємств: проблеми теорії та практики. Харківський національний економічний ун-т. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2006. 181 с.
6. Економічна безпека підприємств, організацій та установ: навч. посіб./ [В. Л. Ортинський, І. С. Керницький, З. Б. Живко та ін.]. Київ: Правова єдність, 2021. 544 с. ЦНТУ. Читальний зал №2. [658:005.934(075.8)/E45-855132]
7. Економічна безпека та управління ризиками в підприємницькій діяльності: методичні рекомендації до вивчення курсу з дисципліни для здобувачів вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»/ Укл. Р.І. Жовновач, Н.П.Сисоліна. Кропивницький : ЦНТУ, 2024. 19с.
8. Куліков П.М., Іващенко Г. А. Економіко-математичне моделювання фінансового стану підприємства: навчальний посібник / П. М. Куліков,

Г. А. Іващенко. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2009. 152 с.

9. Лук'янова В.В., Головач Т.В. Економічний ризик: Навч. посіб. Київ: Академвидав, 2007. 464 с.

10. Міжнародна торгівля: навч. посіб./ за заг. ред. Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, О. В. Мірошніченка. 3-тє вид., перероб. та доп.. Київ: ЦУЛ, 2023. 668 с. ЦНТУ. Читальний зал №2. [339.5(075.8)/М58]

11. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб./ за заг. ред. Л. І. Донець. Київ: ЦУЛ, 2024. 472 с. ЦНТУ. Читальний зал №2. [330.131.7(075.8)/О-13]

12. Основи створення комплексної системи економічної безпеки підприємства: теоретичний аспект [Електронний ресурс] / Коваленко К.В. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

13. Сатир Л.М., Кепко В.М., Стаднік Л.І. Економічна безпека торговельного підприємства в системі організації торгівлі та комерційної діяльності. Цифрова економіка та економічна безпека. Вип. 4(04). 2023. С.75-80. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.4-13>

14. Сисоліна Н. П. Економічна безпека підприємства : навчальний посібник / укл. Н.П.Сисоліна. Кіровоград: КНТУ, 2014. 224с.

15. Судакова О. І., Гречко Д. В., Шкурूपій А. В. Стратегія забезпечення належної економічної безпеки підприємства [електронний ресурс]. URL:: http://www.rusnauka.com/4._SVMN_2007/Economics/18818.doc.htm.

16. Сулим М.В., Пенцак О. С., Можировська З. Г. Економічний ризик та методи його вимірювання: навч. посіб. Львів: Новий Світ – 2000, 2023. 247 с. (Вища освіта в Україні). ЦНТУ. Читальний зал №2. [330.131.7(075.8)/С89]

17.Управління ризиками в логістиці: навч. посіб./ В. М. Гончарова, Р. Р. Ларіна, О. В. Балуєва та ін/. Львів: Магнолія 2006, 2025. 252 с. ЦНТУ. Читальний зал №2. [330.131.7:005.932/У67-343439]

18. Ткаченко А. М. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Venu/2010_1/21.pdf

Додаткові:

1. Аніщенко І. В., Пінчук Ю. Б. Оцінка ефективності реалізації та фінансове забезпечення програм розвитку малого бізнесу в регіоні. Економіка та держава, 2005. № 10. С. 29-33.

2. Ареф'єва О. В., Шнипко О. С. Суперечності розвитку як основне джерело загрози безпеці рівноваги економічних систем. Актуальні проблеми економіки. 2006. № 3 (57). С.57-63.

3. Баженова О. В. Застосування системного підходу до аналізу економічної безпеки держави. Вісн. КНУ, сер. Економіка. Вип. 66-67. Київ: ВПЦ КНУ, 2003. С. 122-124.

4. Баженова О. В. Методика визначення оцінки економічної безпеки держави. Актуальні проблеми розвитку підприємницької діяльності в Україні : зб. наук. пр. за заг. ред. А. В. Шегди. Вип. 3. Київ: ВПЦ КНУ,

2003. С. 4-9.

5. Базилук А. В., Коваленко С. О. Тіньова економіка в Україні. Київ: КФ ДП НДЕІ Мінекономіки, 1998. 206 с.

6. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2011. 328с.

7. Бізнес-планування та управління проектами: навч. посіб./ П. Г. Ільчук, Р. В. Фещур, А. І. Якимів [та ін.]. 2-ге вид., доп та онов.. Львів: Новий Світ – 2000, 2023. 242 с. ЦНТУ. Читальний зал №2. [658:005.511(075.8/Б59-184114].

8. Бондар Ю.А., Аблязова Н.Р., Жовновач Р.І., Ус Г.О. Концепція корпоративного контролінгу та економічних ризиків в системі маркетингового менеджменту інтеграційних підприємств і об'єднань акціонерних товариств. Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту, 2024. №1 (31). С.276-290:

[https://doi.org/10.58253/2078-1628-2024-1\(31\)-023](https://doi.org/10.58253/2078-1628-2024-1(31)-023)

9. Гичева Н. Ю. Діагностика економічної безпеки підприємства. Економіка: проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць. Випуск 247: В 4 т. Том IV. Дніпропетровськ: ДНУ, 2004. С. 634-636.

10. Горячева К. С. Механізм управління фінансовою безпекою підприємства : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / Київський нац. ун-т технологій та дизайну. Київ. 2006. 16 с.

11. Гриньова В. М., Попов О.С. Організаційно-економічні основи формування системи корпоративного управління в Україні: (Монографія). Харків.: Вид. ХДЕУ, 2003. 324 с.

12. Дацків Р. М. Економічна безпека у глобальному вимірі. Актуальні проблеми економіки. 2004. № 7 (37). С. 143-153.

13. Дмитришин, Б. В., Сисоліна Н. П. Програмне забезпечення оцінки та управління ризиками електронного бізнесу Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки : зб. наук. пр. Кропивницький : ЦНТУ, 2024. Вип. 12 (45). С. 244–252. URI DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2024.12\(45\).244-252](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2024.12(45).244-252)

14. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. Київ: КНЕУ, 2001. 526с.

15. Економічний аналіз / За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. Київ: КНЕУ, 2001. 540 с.

16. Козаченко Г. В., Пономарьов В. П., Ляшенко О. М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: [монографія] Київ: Лібра, 2003. 280 с.

17. Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. Київ: Кондор, 2023. 366 с. ЦНТУ. Читальний зал №2. [658:005.334(075.8/К82-290554]

18. Мацибора В.І., Збарський В.К., Мацибора Т.В. Економіка підприємства: навч. посібник. Київ: Каравела, 2012. 320с.

19. Останкова Л.А., Шевченко Н.Ю. Аналіз, моделювання та

управління економічними ризиками: навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2011. 256с.

20. Основи інформаційної безпеки: навч. посібник / С.В. Ковтун та ін. Кіровоград: КНТУ, 2012. 444с.

21. Сисоліна І.П., Кононенко Л.В., Сисоліна Н.П. Митне оформлення вантажів в умовах цифровізації: проблеми та перспективи № 66 (2024): Економіка та суспільство. Електронний журнал <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-131>

22. Сисоліна Н.П., Савеленко Г.В., Сисоліна І.П. Економічна безпека агропідприємств в умовах війни: можливості та загрози. № 65 (2024): Економіка та суспільство | Економіка та суспільство (economyandsociety.in.ua) DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-19>

23. Соціально-економічна безпека підприємництва: сучасний теоретичний дискурс: монографія. Львів: Магнолія 2006, 2025. 247 с. ЦНТУ. Читальний зал №2. [658:005.934/С69]

24. Хаджинова О.В., Жовновач Р.І., Щепка О.В. Забезпечення економічної безпеки виробничого підприємства у цифровому середовищі. Центральнотраїнський науковий вісник. Економічні науки. 2024, №12(45). С. 224-236. [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2024.12\(45\).224-236](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2024.12(45).224-236)

25. Економічна безпека підприємства: Методичні вказівки до вивчення курсу для студентів спеціальності 7.03050401 «Економіка підприємства за видами діяльності»/ Н.П.Сисоліна, Г.В.Савеленко. Кіровоград; КНТУ, 2014. 18с.

Законодавчі та нормативні документи:

1. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>.

2. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

3. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємств : затв. Наказом М-ва економіки України від 06.09.2006 № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0290665-06>

4. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#n584>

5. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Інформаційні ресурси (офіційні сайти):

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
URL:<http://www.kmu.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України.
URL:<http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Офіційний сайт. Нормативні акти України. URL: <http://www.nau.ua>
5. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського. URL:
<http://www.nbuv.gov.ua/>